

ЦРЖС Вх №63/06.02.2014.

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на МАРИАНА БОРУКОВА на тема:

„УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ПРИЕМ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ПОДГОТОВКАТА НА БАСКЕТБОЛНИ ТАЛАНТИ В СПОРТНИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ “ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ), професионално направление 7.6.Спорт

Актуалност и значимост на проблема.

Проблемът за ролята и значението на спортните училища в системата на подготовка на елитните спортисти в Р България, особено днес когато се полагат усилия за тяхното възстановяване е актуален и безспорно е дисертабилен. Факт е, че в исторически план, те имат съществено значение за успехите на българските спортисти на световната спортна арена. Те днес са и в основата на добрите постижения на известни европейски и световни имена в спорта.

В годините на прехода и пренастройването на българската спортна система съобразно новите икономически и политически условия, те за известен период от време загубиха своя смисъл и дори в определени моменти не бяха възприемани като ефикасно средство за високи спортни постижения.

Днес те отново се „възраждат“ и 6 от съществуващите 21 са трансформирани в държавни спортни училища на подчинение и ръководство от страна на ММС.

Смятам, че посочените по-горе аргументи са достатъчно основание да приемем представения за защита дисертационен труд като актуален и оценим неговата значимост.

Оценка на резултатите и приносите на дисертационния труд.

Общата ми предварителна оценка на дисертацията е определено положителна, която ще се опитам да аргументирам по-долу.

Трудът е разработен в обем от 162 страници, включително и приложения. Съдържа стандартните шест основни глави - изводи и препоръки, и литература и приложения.

Теоретично проблемът е развит на страниците на първа глава в шест подглави, съответно съвременни тенденции в развитието на баскетболната игра, поява и развитие на спортните училища в Р България, в Европа и в света, съвременният облик на българския спорт и ролята на спортните училища, същност и особености на системата за подбор, прием и текущ контрол на баскетболни таланти в спортните училища в Р България и специфично в баскетбола. Проучен е сериозен брой литературен и електронен брой източници на латиница и кирилица и е направен сполучлив проблемен анализ.

Правилно са дефинирани целта и **7** основни задачи на изследването и е използвана е адекватна методика. Впечатление прави контингента на изследването – **264** момчета на възраст **12-19** години, занимаващи се организирано с баскетбол. Използвани са две тестови батерии – за прием и за оценка на резултатите от спортната подготовка. Показателите са описани подробно и акуратно. Използван е съвременен математико-статистически инструментариум.

При анализа на резултатите в трета глава можем да отбележим следните положителни моменти, същевременно и с приносен характер:

1. Изследвана е ефективността на процедурата за прием на ученици в спортните училища с профил „Баскетбол” на базата на средното ниво и вариативност на показателите и сравнителен анализ на нивото на подготвеност на кандидатите във възрастовия диапазон 12-14 години. Богатият материал в този раздел може да послужи

за извеждане на различни оценки и практически препоръки за подобряване на критериалната база за прием в спортните училища в Р България, чрез частния случай – спортът баскетбол.

2. Оценено е, чрез анкетния метод мнението на спортните специалисти системата на прием и контрол върху успеваемостта на учениците от спортните училища, трениращи баскетбол. Изведените проблеми са отправна точка за подобряване на структурата и съдържанието на спортната подготовка в спортните училища.

3. Предложен е практико-приложен усъвършенстван модел на система за прием на баскетболисти в спортните училища в Р. България.

4. Разработена е система за контрол на нивото на специфичната работоспособност на учениците от спортните училища и са изведени основни фактори за трите съвкупности – 12-14, 15-16 и 17-19 години.

5. Изградена е нормативна база и методически указания за нейното прилагане, която служи като инструмент за ефективен текущ контрол върху специфичната работоспособност на баскетболистите от спортните училища.

Предложените изводи в края на труда са добре формулирани и обективно произтичат от проведените проучвания.

Общо дисертационният труд е написан на добър и научно издържан език. Той е правилно структуриран със сравнително точно формулирани и количествено балансирани раздели.

Фактологическият материал в цялата дисертация е онагледен много добре с графики и видове диаграми, което облекчава възприемането на изследователските факти.

Представени са 4 публикации и абстракти от участие в научни форуми у нас и в чужбина.

Заклучение.

Въз основа на изложеното и предвид актуалността на третираната проблематика с убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Мариана Алексиева Борукова образователната и научна степен „доктор”.

11.02.2014 г.

Дал становище:

/проф. Д. Дашева, ДН/

